

дополнен: статьей 223–1, предусматривающей ответственность за подделку документов для регистрации выпуска ценных бумаг; статьей 223–2, предусматривающей ответственность за нарушение порядка ведения реестра собственников именных ценных бумаг; статьей 232–2, предусматривающей ответственность за сокрытие информации о деятельности эмитента. Этим же Законом статьи 223 «Размещение ценных бумаг без регистрации их выпуска» и 232–1 «Незаконное использование инсайдерской информации» были изложены в новой редакции.

Предусматривая уголовную ответственность за перечисленные преступления, законодатель преследовал цель защиты интересов инвесторов в ценные бумаги. На наш взгляд, такие деяния не являются общественно опасными. Они опасны лишь для определенной группы людей, на природные права человека и на общепризнанные устои общества они не посягают. Теория о классовой природе преступления снова становится актуальной.

Имея негативный опыт злоупотребления правом со стороны того или иного класса, мы не должны допускать, чтобы преступления из общественно опасных становились классово опасными. Классовый подход к криминализации и декриминализации деяний нарушает принцип равенства, а, значит, дестабилизирует общество и может стать причиной очередной революции.

Список использованных источников

1. Пилипский Я. Уголовное право: кому оно нужно? [Текст] / Я. Пилипский [Электронный ресурс] Режим доступа: crimpravo.ru/blog/386.html
2. Маркс К. и Энгельс Ф. Избранные произведения. В 3-х томах [Текст] / К. Маркс и Ф. Энгельс. М.: Политиздат, 1979. Т. 3. 643 с.

МИХАЙЛЕНКО Д. Г.

Національний університет «Одеська юридична академія»,
докторант кафедри кримінального права,
кандидат юридичних наук, доцент

КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВІ ПРОБЛЕМИ МЕХАНІЗМУ АНТИКОРУПЦІЙНОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ

Ефективна дія норми про незаконне збагачення прямо пов'язана із можливістю об'єктивно та у повній мірі оцінити співвідношення динаміки фактичного майнового стану публічного службовця і його легальних доходів. Останнє може бути досягнуто двома шляхами: 1) встановлення необхідних даних правоохоронними органами

слідчо-оперативним шляхом; 2) запровадження механізму антикорупційного фінансового контролю, який передбачає як етап процедуру декларування. Перший варіант, виходячи із можливостей правоохоронної системи, не здатен забезпечити постійний та повний моніторинг по означеному вище «індикатору корупції» і в українських реаліях може перетворюватися на інструмент вибіркового правосуддя. Інший шлях усуває недоліки першого, але потребує правового регулювання, найменші прогалини у якому можуть перетворити його у інструмент марного витрачання бюджетних коштів, оскільки бажаного ефекту суспільство не відчує.

У зв'язку із наведеним, до проблем механізму антикорупційного фінансового контролю, які потребують правового вирішення, відносяться, зокрема, «амністія» капіталів та декларування готівкових грошових коштів. Оскільки зазначені проблеми прямо впливають на ефективність норми про незаконне збагачення, то вони мають кримінально-правове значення. Проведене наукове дослідження з метою їх усунення дозволило прийти до наступних висновків.

1. В Україні із введенням у дію антикорупційного механізму фінансового контролю, елементом якого є декларування доходів і майна публічних посадових осіб, фактично буде проведено «амністію» (квазіамністію) капіталів, одержаних у результаті вчинення корупційних правопорушень. Звичайно, у цьому контексті мова йде про амністію досить умовно, оскільки до введення кримінальної відповідальності за незаконне збагачення публічної службовці не могли бути притягнуті до відповідальності за володіння майновими активами, походження яких не встановлене і не може бути раціонально обґрунтоване, виходячи із їх легального доходу.

2. Через встановлення обов'язку декларувати всі свої майнові активи згідно із Законом України «Про запобігання корупції» від 14.10.2014 року і подальше запровадження спочатку адміністративної, а потім кримінальної відповідальності за декларування недостовірної інформації буде включено охоронний механізм, який не дозволить ухилитися від об'єктивного відображення свого майнового стану у декларації. При цьому суб'єкти владних повноважень отримають можливість включити до своєї першої (нульової) декларації, яка буде подаватися вперше з моменту введення у дію зазначеного вище механізму, всі наявні у них об'єкти декларування, у походженні яких не було юридичної можливості і доцільності розбиратися, оскільки до цього володіння майновими активами, які переважають легальні доходи і не підлягали декларуванню у порядку Закону України «Про засади запобігання і протидії корупції» від 07.04.2011 року (наприклад, готівкові грошові кошти, цінне рухоме майно окрім транспортних засобів, боргові зобов'язання фізичних осіб тощо), не могло тягнути жодної юридичної відповідальності, у тому числі із-за можливості посилання на довготривале заощадження.

3. Відображений у першій декларації рівень статків суб'єкта владних повноважень буде взятий за основу для відстеження динаміки фактичного майнового стану і легальних доходів, на підставі якого можна було б прийняти рішення про добросовісність такого службовця та застосувати у разі необхідності відповідні санкції, у тому числі норму про незаконне збагачення (ст. 368–2 КК України). Таким чином, норма про незаконне збагачення фактично буде введена у дію не з моменту набрання нею чинності, а з моменту подання перших декларацій згідно Закону України «Про запобігання корупції» при дії правового механізму забезпечення їх достовірності.

4. У зв'язку із запуском процесу введення у дію механізму фінансового контролю, який передбачено Законом України «Про запобігання корупції» від 14.10.2014 року фактично надано можливість провести тіпову «амністію капіталу» з подальшим декларуванням після включення зазначеного вище механізму готівкових грошових коштів, цінного рухомого майна (окрім транспортних засобів) і інших активів, що раніше не підлягали декларуванню для створення стартового рівня майнових активів, динаміка яких у подальшому буде підлягати контролю. За такої ситуації у корумпованих публічних службовців є також можливість створити «подушку безпеки» для подальшого незаконного збагачення (наприклад, шляхом декларування завищеного розміру наявних готівкових грошових коштів, якими насправді суб'єкт декларування не володіє), оскільки перевірити наявність у особи вказаного у декларації обсягу готівкових грошових коштів неможливо. Зазначене потребує передбачення процедури належної фіксації готівкових грошових коштів у разі їх декларування.

5. Квазіамністію капіталу у контексті протидії корупції слід провести щодо майнових активів, які підконтрольні службовим особам і юридично знаходяться у власності інших осіб та перебувають за межами України. Така квазіамністія дозволить не тільки досягнути фіскальних цілей і повернути активи під юрисдикцію України, а й задіяти норму про кримінальну відповідальність за здійснення суб'єктами владних повноважень контролю над активами, які знаходяться у власності інших осіб (тобто за фактичне, без відповідних юридичних підстав, володіння майновими активами), без створення значного навантаження на правоохоронну систему через необхідність виявлення всіх підконтрольних активів та уникнення вибірковості правосуддя до осіб, які будуть вимушені реалізовувати такі майнові активи після введення такої кримінальної відповідальності. Крім того, така квазіамністія буде справедливим кроком у зв'язку із тим, що корупційне походження підконтрольних активів, розмір яких не відповідає легальним доходам, необхідно презюмувати. Перед проведенням розглядуваної амністії слід повідомити про включення такої презумпції, що надасть відповідним суб'єктам можливість вивести свої майнові активи із під її дії у майбутньому. Таким

шляхом пропонується збалансувати обмеження прав людини, які пов'язані із введенням у дію пропонованої презумпції, і цілі, яка буде переслідуватися таким способом, для проходження тесту на пропорційність нормою, яка буде ґрунтуватися на такій презумпції.

ВЕЧЕРОВА Є. М.

Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри кримінального права,
кандидат юридичних наук, доцент

ТЕМПОРАЛЬНИЙ ВИМІР КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА: ОКРЕМІ МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ПИТАННЯ

Час, на рівні із простором — це параметр, який дозволяє фіксувати кримінальне право в динаміці.

Не дивлячись на значущість часових координат виміру, методологія юриспруденції все ще залишається традиційно спрямованою на вивчення станів правової системи [1, с. 34].

Як видається, одна із причин наявного стану речей криється у недооцінці темпоральної проблематики в праві, особливо на галузевому рівні.

Зважаючи на вищезазначене, резонно звернути увагу на специфіку змістовного навантаження та утилітарності категорії «час» в соціо-гуманітарному знанні, що в подальшому надасть змогу максимально різновекторно здійснити системний аналіз кримінально-правової екзистенції.

Час — це форма послідовної зміни явищ і станів системи, котра характеризується набором ознак.

Зокрема, тривалість — кількісна сторона часу, а становлення, односторонність із минулого через зьоголення у майбутнє, незворотність — якісні його ознаки.

Час існує у двох вимірах: об'єктивному (за самою своєю природою і не залежно від жодного відношення до чого-небудь зовнішнього та суб'єктивному (продукт людської психіки, відлік якого ставиться у залежність від певних подій або явищ).

Специфікою тлумачення категорії «час» в соціо-гуманітарному знанні є те, що він розцінюється як фрактальне явище, що носить конвенційний характер та розпадається на певні підвиди (наприклад, соціальний, правовий тощо).

Так, соціальний час — це внутрішня тривалість суспільного життя, він вписаний у зовнішню по відношенню до нього тривалість природних процесів за наявності такого, що ховається під ними онтологічно «єдиного» фізичного часу і характеризується різноманітністю.